

NATURALNE PIĘKNO I CIEKAWOSTKI

Michalowce - brama
turystyki na Zemplinie

NATURALNE PIĘKNO I CIEKAWOSTKI

MICHALOVCE
srdce zemplína

Chroniony obszar krajobrazowy

Wyhorlat

- Chroniony obszar Wyhorlat swoją atrakcyjnością, niezwykłością, specyficznym rozwojem geologicznym i dzięki swojej florze i faunie jest jednym z naturalnych skarbów Słowacji. Pogórze Wyhorlatu jest pochodzenia wulkanicznego, wznosi się nad wschodniosłowacką niziną aż do 1076 metrów. Z geologicznego punktu widzenia większość terenu jest chronionym obszarem neowulkanicznym pogórze Wyhorlatskiego. W jeziorze Morskie oko i miejscach, gdzie ma źródło Porubski potok, znajdują się części krateru wulkanu.

Poza specyficznymi cechami przyrody możemy znaleźć na chronionym obszarze górzyste torfowiska, ważne miejsce botaniczne, atrakcję przyrodniczą. Naturalny kamienny pomnik kamień Sninski jest jednym z najpiękniejszych naturalnych formacji w górach Wyhorlatu. Ze wzgórz rozpościera się piękny widok na główny grzbiet Wyhorlatu, na malownicze górskie jezioro Morskie oko, graniczny grzbiet Poprycznego i wschodniosłowackiej niziny.

Dzięki niezwyklej konfiguracji terenu, której wynikiem jest przewyższenie o 800 m, jest ten chroniony obszar bogaty w szlaki turystyczne o łącznej długości 88 km, a więc idealny do uprawiania turystyki pieszej. Wyjście na samą górę jest interesujące widokami i przyrodą. Wśród innych rzadkich roślin można tutaj zobaczyć podczas tułaczek i dekoracyjną telekię, która jest żywym symbolem Wyhorlatu. O pięknie tych miejsc można się doczytać na panelach umieszczonych na szlaku, który prowadzi od Remetskich Hamrów przez Morskie oko do szczytu Wyhorlatu.

Latorica

- Latorica chroniony region jest na Liscie błotnisk mających znaczenie międzynarodowe i należy do dużych obszarów chronionych typu nizinnego. Znajduje się na południowo-wschodniej Słowacji w powiatach Trebiszów i Michalowce. Obszar chroniony jest wokół rzeki Latorica, Laborec i Ondava z systemem ślepych odgałęzień, łąkowych lasów i łąk.

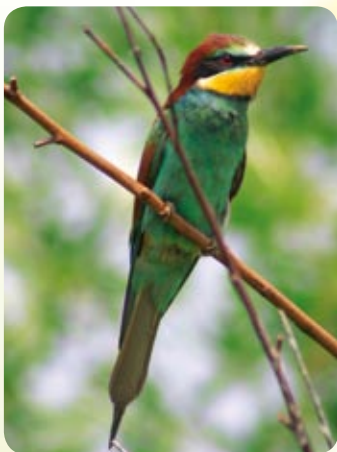
Wyjątkowością tego obszaru są bardzo nietypowe i rzadkie skupiska wodne i mokradła jedyne na Słowacji. Można tu dostrzec ważnych przedstawicieli fauny, takich jak czapla purpurowa, kormoran i bielik, a pozycja tego terenu odgrywa bardzo ważną rolę w migracji ptactwa wodnego. Z rzadkich gatunków roślin wodnych znajdują się tu: lilia biała, żółta, łąknica, kotwiczka pływająca, gąsiennik i wiele innych.

Narodowe rezerwaty przyrody

Sienińskie stawy - chroniony rezerwat ptaków

- Narodowy rezerwat Senne lub Sienińskie stawy jest jednym z najważniejszych miejsc ornitologicznych w Europie Środkowej. Obszar ten jest w wykazie obszarów ważnych dla ptaków, jak również jako lokality Ramsar z powodu dużej liczby gatunków ptaków wodnych. Według badań podczas tras migracyjnych ma tu przystanek 160 gatunków ptaków i ponad 50 gatunków ma tu miejsca lęgowe. Swoje potomstwo odchowują tu np. kania bagienne lub czapla biała, srebrna i fioletowa. Ten ptasi raj można znaleźć między miejscowościami Iniaczowce i Senne w powiecie Michałowce. Na terenie Narodowego rezerwatu przyrody jest zarządzony piąty najsurowszy stopień ochrony.

Jowsianska Hrabina

- Narodowy rezerwat przyrody Jowsianska Hrabina należy do obszaru chronionego Wyhorlat. Położony u podnóża gór, w pobliżu wsi Jowsa. Obszar ten zasługuje na uwagę ze względu na chroniony blady, wiosenny kwiat karpacki, który ma tu najlepsze warunki środowiskowe dla wzrostu i jest domem dla największej jego populacji. Odpowiednie warunki zapewnia wodny reżim potoku Myslin, który płynie na skraju rezerwatu.

Jowsianska Hrabina jest na pewno najpiękniejsza na wiosnę, kiedy kwitnie śnieżyńka i przyległe łąki są upstrzone białymi kwiatami. Ale nawet po odkwitnieniu, zawsze jest na co popatrzeć, jak to zaczyna kwitnąć igłowiec, zawilec gajowy i inne.

Kaszwar, Ladmowski wapieniec

- Ten Narodowy rezerwat przyrody można znaleźć u podnóża wschodniej części ziemplinskih wzgórz, na wysokości 100 do 280 m, w powiecie Trebiszów. Godne uwagi jest podłoże, które składa się z wapieni i dolomitów. Zdecydowana większość roślinności to są suche i ciepłe zarośla i łąki, które nie są podstawową roślinnością, ponieważ teren ten został w przeszłości wykarczowany. Kaszwar jest jednym z głównych miejsc występowania rzadkich gatunków owadów, takich jak wążacz alpejski, modliszki, bystruszka lśniaca. Tylko liczbę gatunków motyli w rezerwacie szacuje się na ok. 1500. Można tu znaleźć największego motyla na Słowacji, okania gruszkowego, małego motyla *Vespina slovaciella*, co jest rzadkością na świecie, ponieważ jest znany dotąd tylko z terenów Zemplina.

Latoricki Luh

- Latoricki Luh jest jednym z najważniejszych rezerwatów przyrody na Latoricy. Jeśli szukasz relaksu w spokojnej okolicy, z pięknym śpiewem ptaków wodno-błotnych, musisz iść aż na Słowacko-Ukraińską granicę państwową. Latoricki Luh jest również częścią obszaru chronionego ptaków Medzibodroże.

Tajba

- Martwe ramię rzeki Bodrog koło wsi Sroda nad Bodrogiem jest uznany za narodowy rezerwat przyrody o nazwie Tajba. To teraz bardzo rzadkie zbiorowisko podmokłej roślinności Medzibodroże, jest domem dla bardzo rzadkich zwierząt umieszczonych w Czerwonej Księdze zagrożonych gatunków, żółwi podmokłych, które się tu regularnie rozmnażają.

Rowerowe trasy

Region Dolny Zemplin jest idealnym miejscem dla rozwoju turystyki rowerowej, zwłaszcza do tworzenia szlaków o stopniu trudności rekrea (tj. trasy dla rowerzystów mniej doświadczonych). Dotyczy to szczególnie płaskiej części i wyżyn, gdzie jest stosunkowo gęsta sieć dróg niższej kategorii (drugiej i trzeciej klasy, utwardzone i nieutwardzone drogi gruntowe) o małym natężeniu ruchu drogowego.

Rowerzyści mogą wybrać jedną z następujących tras rowerowych:

Zemplínska šírava

- **Kaluža** - Vinne (zamek, Vinne jezioro) - **Michalovce**
- **Michalovce** - Vinne (Vinne jezioro) - Kaluža - Kusín - Jovsa - Hnojné - południowa część tamy Zemplínska Šírava - Lúčky - Zalužice - Most - Wylot Zemplínska Šírava - Prímestská - **Michalovce** (Biela Hora)

Duša

- **Michalovce** - Petrovce nad Laborcom - Suché - Lesné - Pusté Čermerné - Strážske - Staré - Zbudza - **Michalovce**

Ondavská rovina

- **Trhovište** - Moravany - Rakovec nad Ondavou - Nižný Hrabovec - Klčovo - tama na Ondavie przy Parchovanach - Tušice - Tušická Nová Ves - Horovce - **Trhovište**
- **Trhovište** - Bánovce nad Ondavou - Bracovce - Markovce - Malčice - Oborín - tama Laborca i Latoricy - Sírnik - tama Ondava - Horovce kierunek - **Trhovište**

Senianske rybníky (Senianske stawy)

- **Michalovce** - Zemplínska Široká - Iňačovce - Senianske rybníky - Senné - Palín - Zemplínska Široká - **Michalovce**

Nová zemplínska „Trasa KSK“

- **Klokočov** - Michalovce - Lastomír - Sliepkovce - Stretava - Drahňov (zamek) - Vojany - Veľké Raškovce - Oborín - Brehov - Zemplín - Ladmovce - Viničky - **Borša**

Ukrajinská

Michalovce - Zalužice - Lúčky (stanowisko archeologiczne) - Závadka - Nižná Rybnica - Sobrance (Spa) - Tibava (winnice) - Orechová (winnice) - Sejkov - **granica państwa z Ukrainą**

Ublianska

Sobrance - Tibava - Choňkovce - Podhorod' - Ruský Hrabovec - Ubl'a

Vihorlatská

Sobrance (Gitarowe muzeum) - Sobrance Spa - Ruskovce - Jasenov - Vyšná Rybnica - Remetské Hámre - **Morské oko**

Medzibodrožie

- **Streda nad Bodrogom** - Viničky - Borša - Malý Kamenec - Stráže - Veľký Horeš - Malý Horeš - Pribeník - Dobrá - Biel - Veľké Trakany - Malé Trakany - Čierna nad Tisou - Boťany - most linowy - smerom na juh - Latorica - grobla na juhovýchod - smerom na juh - Svätá Mária - Somotor - Viničky - Streda nad Bodrogom - smerom do hraníc poľskej Węgry - **Karos**
- **Streda nad Bodrogom** - Viničky - Borša - Malý Kamenec - Veľký Kamenec - Stráže - Veľký Horeš - Malý Horeš - Pribeník - Dobrá - Biel - Veľké Trakany - Malé Trakany - Čierna nad Tisou - Boťany - smerom na juh - most linowy - Latorica - grobla na juhovýchod - smerom na juh - Svätá Mária - Somotor - Viničky - **Streda nad Bodrogom**
- **Svätuš** - Kráľovský Chlmec - Malý Horeš - Pribeník - Dobrá - Biel - Bačka - Leles - Poľany - Solníčka - Boľ - Zátin - Svinice - Vojka - **Kráľovský Chlmec**

Použie

- **Vojany** - Ižkovce - táma Laborca i Latoricy - Beša - Čičarovce - pól-nocna táma Latoricy - Ptrukša - Veľké Slemence - Ruská - Kapušanské Kľačany - Veľké Kapušany - Čierne Pole - Krišovská Liesková - Vojany - **Drahňov**
- **Veľké Kapušany** - **Kráľovský Chlmec**
- **Veľké Kapušany** - **Borša**

Vihorlatské vrchy (Dobrá voda - Borolo)

- **Sobrance** - Ruskovce - Jasenov - Vyšná Rybnica - Hlivišťa - Ruská Bystrá (drewniany kościół) - Ruský Hrabovec - Inovce - Beňatina - Podhorod' - Choňkovce - Baškovce - Spa Sobrance - **Sobrance**
- **Sobrance** - Tibava - Choňkovce - Koňuš - Priekopa - Porúbka - Koromľa - Husák - Vyšné Nemecké - Orechová - Tibava - **Sobrance**

Východoslovenská rovina (Borolo - Trasa KSK)

- **Sobrance** - Ostrov - Porostov - Kristy - Svätuš - Blatná Polianka - Senianske rybníky - Senné - Blatné Remety - Bunkovce - Nižná Rybnica - **Sobrance**
- **Sobrance** - Tibava - Orechová - Sejkov - Jenkovce - Záhor - Pinkovce - Lekárovce - Bajany - Veľké Kapušany - Budince - Ruská - Veľké Slemence - Ptrukša - most linowy nad Latoricou - Boťany - Čierna nad Tisou - Malé Trakany - **Veľké Trakany**
- **Trebišov** - Hraň - Sirník - Brehov - Zemplín - Ladmovce - Viničky - **Borša**

Tokajské cyklotrasy

- **Veľatý** - Veľká Trňa - Malá Trňa - Černochovej - Veľká Bara - Malá Bara - Viničky - **Borša**
- **Viničky** - Malá Bara - Veľká Bara - Černochovej - Cejkov - **Streda nad Bodrogom**
- **Trebišov** - Čerhov - Slovenské Nové Mesto - Borša - smerom na Węgry - **Sárospatak**

LEGENDA

- granica państwa
- granica powiatu
- granica katastralna gminy
- droga główna
- droga boczna
- inne drogi
- polne drogi
- przejście graniczne

TRASA ROWEROWA

- główna trasa rowerowa / oznaczona / polecana
- boczna trasa rowerowa / planowana
- łącząca trasa rowerowa / planowana
- narodowy rezerwat przyrody
- chroniony obszar krajobrazowy
- małopowierzchniowy obszar chroniony
- widok, tarasy widokowe
- informacje turystyczne
- zamek, ruiny zamku
- pałac, ruiny pałacu
- kościół, katedra
- kaplica, dzwonnica
- klasztor, ruiny klasztoru
- wartościowe pamiątki, pomnik
- archeologiczne wykopiska
- miejsce godne uwagi dla turystów
- spa, kąpielisko

Atrakcje przyrodnicze

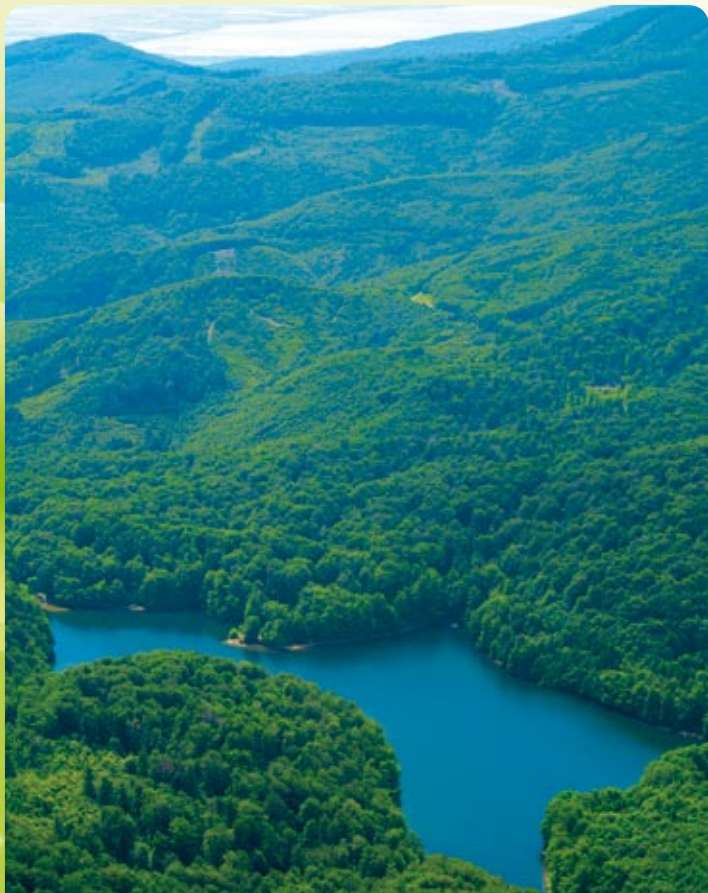
Morskie oko

- Wielkie Wyhorlatskie jezioro, zwane Morskim okiem, jest częścią narodowego rezerwatu przyrody należącego do chronionego obszaru Wyhorlat. Jest ono położone w samym sercu gór Wyhorlat i jednym z najpiękniejszych naturalnych jezior na Słowacji. Jezioro, zasilane jest przez sześć przezroczystych strumieni, a położone na wysokości 618 m, powierzchnia 13,8 ha (Długość 750 metrów i głębokość około 25 m).

Dziś w jeziorze i okolicznych dopływach jest 13- cie gatunków ryb. Przestrzeń życiową znalazł tu pstrąg potokowy i pstrąg tęczowy, czerebla zwykła, okoń, kleń, kielb i ukleja łaciata czy bieliczka europejska.

Ścisła ochrona tego cennego klejnotu naturalnego, nie umożliwia wędkarstwa. Zakazane jest również żeglarstwo, pływanie i camping. Ale piękna i czysta natura Wyhorlatska to idealne miejsce na spacer i wędrowki.

W chronionym obszarze Wyhorlat szlak prowadzi od Morskiego oka do dominującego pomnika przyrody, zwanego Sninski kamień, wznoszącego się na wysokość 1005 m n.p.m.

Piękne krajobrazy można podziwiać także z trasy rowerowej wokół Morskiego oka. Rozpoczyna się na końcu linii autobusu w miejscowości Remetske Hamre i prowadzi przez niebieski szlak turystyczny. Objazd wokół jeziora się tu również kończy. Z tego punktu można wybrać również cztery różne trasy.

Szlak turystyczny i ścieżka dydaktyczna z Remetskich Hamrów do Morskiego oka 9 km. Z parkingu końcowego Krivec pod Morskim okiem do jeziora spacer będzie trwać tylko 15 minut.

Na czwartym kilometrze tej fizycznie niewymagającej i bardzo ładnej trasy znajdują się cztery tablice informacyjne, z których będzie można dowiedzieć się wiele ciekawych informacji o chronionym obszarze Wyhorlat. Szlak turystyczny i ścieżka dydaktyczna stworzona była dzięki przebudowie torów kolejowych na drogę asfaltową. Na końcu wsi można zobaczyć wystawioną oryginalną lokomotywę, która doniedawna jeździła tą trasą.

Sninski kamień

- Z Morskiego oka po trochę bardziej wymagającym fizycznie szlaku z przewyszeniem o wysokości od 618 m n.p.m. do 1005 m n.p.m. ,możesz dostać się do chronionych obszarów Sninskiego kamienia, które oferują wspaniałe widoki na dolinę rzeki Cirocha, lasy wyhorlatskie i nizinę wschodniosłowacką. Jest to jeden z najpiękniejszych widoków w całej wschodniej Słowacji.

Sninski kamień jest morfologicznie odrębnym skalistym grzbieciem z dwoma połoninami na najwyższym poziomie i bez wątpienia jednym z najbardziej niezwykłych i pięknych, naturalnych formacji w górach Wyhorlatu. Połoniny są oddzielone małym siodłem, w którym znajduje się skrzyżowanie trzech tras turystycznych. Ku pięknym widokom można dojść po drabinach żelaznych, dlatego że połoniny wynoszą się nad bukowymi lasami prostopadłymi ścianami do wysokości 15 aż 20 m. Na szczyt można dostać się z Morskiego oka (czerwona linia długości 4 km) z północnej strony Sninskich stawów (niebieska linia 8 km długości) lub najkrótszą, ale najtrudniejszą drogą z Zemplinskich Hamrów (zielona linia 2.2 km długości).

Szczegółowy wykaz rowerowych i turystycznych szlaków można znaleźć na www.dolnyzemplin.sk

Benatinski trawertyn

- Pomnik przyrody Benatinski trawertyn jest częścią chronionego obszaru Wyhorlat. Znajduje się na północ od Sobraniec przy wsi Benatina, około kilometr od granicy z Ukrainą. Jest to najdalej na wschód położony trawertyn na Słowacji. Jezioro ma wyraźnie zielony odcień i nie ma wlot lub wylot.

Trawertyn jest tam teraz. Ciekawa jest obecność skamieniałych szczątków skorupiaków. Piękne naturalne krajobrazy, przypominają skaliste chorwackie wybrzeże a krystalicznie czysta woda zachęca do beztróskiego pływania.

Dendrologiczny park z egzotycznymi drzewami

- Naturalną atrakcją Michalowiec jest rzadki 370-letni dąb. Drzewo jest wysokie 25 m a pień 130 cm nad ziemią osiąga grubość 642 cm. Dąb jest zdrowy, solidnego wzrostu, z nieregularną rozprzestrzenioną koroną. Park nazywany Kerta, w którym rośnie ten olbrzym, jest jednym z najstarszych miejsc w mieście i należy do zabytkowej strefy, gdzie można znaleźć posiadłość wraz z budynkami gospodarczymi i teren Rzymskokatolickiego kościoła Najświętszej Marii Panny. Sadzenie parku sięga połowy 19. wieku. Wraz z pałacami był częścią majątku rodziny Sztáraj.

- Końcem 18. wieku wzorowany na angielskich parkach powstał również park miejski w Trebiszowie o powierzchni 62 ha. Można tam znaleźć drzewa, które zostały sprowadzone z całego świata. Najważniejszym z nich są Sophora japonica, inwersja odmiana świerku, klon jawor, jałowiec ogrodowy odmiany fińskiej, gledycja trójgłasta, bezciernowiec dwupienny, jodła, katalpa. Park jest wyjątkowy nie tylko pod względem dendrologicznym, ale także historycznym i kulturowym, z powodu umieszczenia na jego terenie wielu innych chronionych zabytków.

- Miasto Stražské szczyci się również swoją naturalną rzadkością dendrologiczną - pozostałościami topoli białej. To drzewo było najpotężniejsze na Słowacji i według ekspertów w całej Europie Środkowej. Jeszcze w 1998 roku miało średnio 401 cm obwodu pnia, obwód osiągał 12,6 m a jego wiek został określony na 200 lat. Topola została również uwzględniona na liście trzynastu konkretnie wskazanych drzew lub grup znaczących drzew na Słowacji. Wraz z nim na liście jest i Lipa Macieja Korvina w Bojniciach lub 700-letni dąb w Dubinym.
- W Pavlowcach nad Uhom mieszkała w 19. wieku rodzina hrabiego Barkocigo, która zasadziła wokół swojej rezydencji park o powierzchni prawie 20 hektarów. W parku można znaleźć wśród innych gatunków drzew i 25 m wysoki i 199 lat stary orzech, który jest niezwykłą wizytówką parku.
- W górach Wyhorlatskich na prawie 400 ha rozciąga się Kyjowski las. Według ekologów jest ten las gorącym kandydatem do zapisu w wykazach UNESCO głównie ze względu na 350-letni buk, który nie rośnie nigdzie indziej. Wstęp do lasu jest surowo zabroniony, jest możliwy tylko na specjalne zezwolenia administratora.

Materiał ten został opracowany przy wsparciu finansowym
Unii Europejskiej w ramach
Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w projekcie
Michalowce – brama turystyki Zemplina.

UNIA EUROPEJSKA

**Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego -
Inwestujemy w waszą przyszłość**

www.dolnyzemplin.sk

Zdjęcie: Ing. Ľudovít Földy, Szemán Tibor, Mgr. Maroš Pavlinský,
Richard Max, archiwum Media Group, s.r.o. a Excel enterprise, s.r.o.

Projekt graficzny: Excel enterprise, s.r.o.